

БОГДАН БАРВІНСЬКИЙ



З'ІЗД

ГАЛИЦЬКОГО КНЯЗЯ ДАНИЛА З УГОРСКИМ КОРОЛЕМ
БЕЛЮЮ ІV В ПРЕШБУРЗІ 1250. Р.
(ІСТОРИЧНО-КРИТИЧНА АНАЛІЗА).

У Львові 1901 — — — —
Накладом — — — —
Автора — — — —
З друкарні — — — —
В. А. Шийковського —

Богдан Барвіньский.

З'їзд

галицького князя Данила з угорським королем
Белею IV в Претбурзі 1250. р.

(Історично-критична аналіза).



Грив. Барвіньский

ЛЬВІВ.
НАКЛАДОМ АВТОРА.
З друкарні В. А. Шпйковського.
1901.



Галицько-волинська літопись (трета часть т. зв. Іпатської літописи)¹⁾ подає під р. 6760 (1252) дуже цікаву та, на жаль, до сеї пори ще критично не вияснену звістку про з'їзд галицького князя Данила з угорським королем Белею IV. в Прешбурзі в часі великого австрійського безкоролів'я:

„Присла король Угорьскы к Данилу, прося его на помощь: бѣ бо имѣ рать на бои с Нѣмци; иде ему на помощь и приде къ Пожгу. Пришли бо бѣхъ, послы Нѣмѣцкыи к нему, бѣ бо царь обѣдержа Ведень, землю Ракушьску и Штирьску: Герцюкъ бо уже убьенъ бысть. Бѣ бо имена посламъ: вовода царевъ и пискупъ Жалощ Пурьскый, рекомый Сольскый, и Гаризъ Поруньскый, и Ота Гартеньникъ Пѣтовьскый“²⁾.

Дальша частина сеї звістки³⁾ не зображає для нас великої вартости, бо літописець займає ся там лиш описом вражіння, яке зробив на Німців багатій стрій князя Данила та сьвітла збруя его лицарської дружини.

1) Літопись по Іпатському списку. Виданіє археограф. комиссії. С.-Петербургъ 1871.

2) Там же: стр. 540.

3) Там же: стр. 541.

Про сей з'їзд не згадують ні одним словом німецькі та угорські літописи. Однак побачимо, що звістка нашої літописи має реальну основу помимо сего, що мовчить она завзято о тім, що діялось на згаданім з'їзді та о єго наслідках.

Сю звістку Галицько - волинської літописи старало ся вияснити трех вельми поважних дослідників рускої історії, однак на їх погляди ніяк згодити ся не можна.

Професор львівського університету Шараневич в студії про Іватську літопись уважає послів присутних на з'їзді в Прешбурзі, послами німецького цїсаря Конрада IV., а причиною війни Белї IV. і самого з'їзду бабенберську квестію, редукуючи притім рік, який подає руска літопись, з 1252. на 1251. р.¹⁾

Се однак відома річ, що Конрад IV. так був зайнятий подїями в Італії (де в жовтні 1251. р. раз на все удав ся), що не лиш не виступав з ніякими претенсіями до спадщини по Бабенберґах, але навіть не звертав уваги на о-

¹⁾ Die Nypatios-Chronik, als Quellenbeitrag zur österreichischen Geschichte. Lemberg 1872. pag. 59—67. Проф. Грушевський в розправі: Хронологія подій Галицько-волинської літописи. (Записки наук. тов. ім. Шевч. ХLI і осібю) стр. 35. нот. 1. хибно цитує із згаданої студії Шараневича, немов то сей останній на стороні 56—7 приймав для з'їзду в Прешбурзі рік 1250. Шараневич приймав однак рік 1251. і то на ст. 55, 59 62. Рік 1250. приймав він на ст. 56—7 для зовсім иньшого походу Данила на Угорщину.

спротиві князівства¹⁾. Про яку небудь війну та переговори сего цїсаря з Белею IV. німецькі та угорські літописи нічого не згадують, а ми можемо без сумніву припускати, що колиб що небудь такого було лучило ся, то сї літописи були-б про так важні події широко оповіли. Зглядом року 1251, який проф. Шараневич приймає для згаданих подій, зауважимо, що Беля IV., як се знаємо з жерел, в сїм році не провадив ніяких воєн.

На більшу увагу заслугує гіпотеза професора київського університету, Данкевича, котрий лучить рівнож події, які подає Г.-в. літопись (се є війну Беля IV. і зїзд в Прешбурзі) з історією німецького цїсарства, однак відносить їх до цїсаря Фридриха II., уважаючи рівночасно послів, присутних в Прешбурзі, послами сего-ж цїсаря. Але з огляду на се, що цїсар Фридрих II. помер вже 13. грудня 1250. р., мусїв проф. Данкевич яко властивий рік зїзду покласти не 1252. лиш 1249. р.²⁾

Однак і ся гіпотеза не може удержати ся з подібних причин, що й гіпотеза проф. Шараневича. Ми не знаємо з ніяких жерел про якусь війну цїсаря Фридриха II. з Белею IV. (таж і се був би незвичайно важний до занотованя факт для німецьких та угорських літописей), а впрочім

¹⁾ Lorenz: Deutsche Geschichte. I, стр. 79; Huber: Geschichte Österreichs. I, стр. 524; Pölitz-Lorenz: Österreichische Geschichte. 2. Aufl. Wien 1871. стр. 35.

²⁾ Княженіє Даніла Галицькаго по русскимъ и иностраннимъ извѣстіямъ. Кієвъ 1873. стор. 98, нот. 4.

Беля IV. виступив з претенсіями до австрійської спадщини доперва 1250. р., кілька місяців перед смертю сего цїсаря¹⁾, тож рік 1249. цілком тут не надає ся.

Останніми часами заняв ся проф. Грушевський в двох знаменитих працях²⁾ наново звісткою Г.-в. літописи, розвиваючи дальше гіпотезу проф. Данкевича. Хотячи сю звістку остаточно вяснити, піддав він її аналізі та дійшов до результату, що реченє: »бѣ бо царь обѣдержа Ведень...« вказує без сумніву на те, що літописну вістку треба покласти між 1247. а першою половиною 1249. р., бо в тім часі находили ся австрійскі краї дійсно в руках цїсаря Фридриха II.; на думку проф. Грушевского не можна звістки Г.-в. літописи віднести до другої половини 1249. р., бо Відень був тоді вже в посїданю маркґрафа Германа з Баден; реченє: »Герцукъ бо уже убьенъ бысть« впевняє поважаного професора, що війна Белї IV. та зїзд в Прешбурзі мали місце небавом по смерті останнього австрійского герцога Фридриха II. Бойкого. Остаточно думає проф. Грушевський, що з огляду на історичні події, які літописець занотував сейчас по звістці про прешбурскій зїзд, найправдопо-

¹⁾ Lorenz: Deutsche Gesch. I, стор. 107; Bachmann: Geschichte Böhmens. I, стор. 545; Huber: Gesch. Öst. I, стор. 524.

²⁾ Історія України-Руси. Львів 1900. III, стор. 165 і 550 (нота до стор. 165); згадана Хронологія. стор. 34 і 35.

дібнійшим роком, під який сю звістку годило би ся покласти, є рік 1248.¹⁾

Але й сей вислід не видає ся нам достаточнo узасадненнм по тій причині, що проф. Грушевський (подібно як Шараневич і Дашкевич) не звертає уваги на обставини, що промовляють против его гіпотези. Тож задачею нашої розвідки є: перевести докладну аналізу звістки Г.-в. літописи та по зможі вияснити її критично при помочи історично-певних фактів.

Знаємо, що скоро останній австрійський герцог з роду Бабенбергів, Фридрих II. Бойкний поляг 1246. р. на полі бою, німецький цісар Фридрих II. післав до австрійских країв (се є до Австрії та Стирії) з весною 1247. р. графа Оттона з Еберштайну, щоб сей заняв сі краї яко оспротіле ленно німецького цісарства та завідував ними яко цісарский »capitaneus et procurator«²⁾. Слідуючого року, се є 1248, відкликав его цісар з Австрії та іменував вже аж двох намісників, »capitanei«, князя Оттона з Баварії для Австрії і графа Майнгарда з Гориції для Стирії³⁾. В другій половині 1249. р. бачимо претендентом до австрійского престола Германа з

¹⁾ Супроти сего, що, як знаємо, хронологізатор Г.-в. літописи довільно попереставляв літописні уступи (пор. Костомаровъ: Лекції по русской исторіи. С.-Петербургъ 1861. стор. 49) відповідно до своєї хронології, сей останній аргумент проф. Грушевского не є для нас зовсім переконуючий.

²⁾ Huber: Gesch. Öst. I, стр. 517 і нот. 4.

³⁾ Там же: стр. 520.

Баден, а що він був свояком цісарського намісника Австрії, князя Оттона з Баварії, тож сей останній не робив єму ніяких перепон у єго заходах около позисканя австрійської княжої корони¹⁾. Знаємо також, що Оттон баварський постарав ся о се, що Герман баденьський оженив ся з братаницею останнього Бабенберга, Гертрудою²⁾, вдовою по Володиславі, сніні чеського короля Вячеслава³⁾. Що більше, Оттон баварський, не уважаючи на се, що він є цісарським намісником, укладав з Германом якісь пляни та заключив навіть з останнім компроміс, обв'язуючись ним правдоподібно попірати єго у вище згаданім замірі⁴⁾. Маючи так могучого протектора в особі власного цісарського намісника, заняв Герман баденьський (але лише хвилево) в осени 1249. р. Вінер-Найштад, Відень та інші австрійські міста⁵⁾, але що позискав собі лиш незначне число сторонників, тож австрійські краї не дістали ся ніколи в єго посіданє та навіть ніхто з єго кандидатурою не числив ся, уважаючи єго узурпатором⁶⁾. В 1250. р. Оттон баварський уступив зі свого становища цісарського намісника Австрії, а на єго місце заіменував цісар Фридрих II. намісника Стирпії графа

1) Там же: стр. 520.

2) Там же: стр. 519.

3) Там же: стр. 517.

4) Докладно про се cfr. Lorenz: Deutsche Gesch. I, стр. 71 і 72.

5) Huber: Gesch. Öst. I, стр. 523.

6) Там же: стр. 519 і 520.

Майнгарда з Горшці¹⁾, віддаючи йому одному власть над обома краями. Так отже навіть в 1250. р. бабенберске питанє не було ще остаточно на нічну користь розвязане, а австрійські краї і далше були в посіданю цїсаря Фридриха II.²⁾

Мимо сего, що лише незначне число австрійських панів було по сторонї Германа баденського, він уснів ще якийсь час удержати ся в Австрії. Деякі з єго сторонників вдерли ся були навіть з початком 1250. р. на угорську територію, а се, розумієсь, мусїло вплинути на те, що угорський король Беля IV., який до сеї пори відносив ся зовсїм нейтрально зглядом австрійської справи, внав в липни сего року з величезним війском до Австрії та знищив її огнем і мечем³⁾. Сеї похід перервав своїм посередництвом чеський король Вячеслав, як потує одна німецька літопись: »Sed pietas divina, que cum iruta fuerit novit misereri et parcere, *mediante rege Bohemie per internuntios* hanc cladem pestiferam interceptit; quod facere iuramento Bela decreverat, ad finem perducere non permisit; unde cum

1) Pöhlitz-Lorenz: Öst. Gesch. стр. 35; Meynert: Geschichte Österreichs. Pest 1843. I, стр. 128.

2) Подносимо сеї факт з натиском з огляду на се, що на думку проф. Грушевського австрійські краї вже навіть в 2-гій половинї 1249 р. не були в посіданю німецького цїсаря.

3) Huber: Gesch. Öst. I, стр. 524; Lorenz: Deutsche Gesch. I, стр. 107; Bachmann: Gesch. Böhm. I, стр. 545.

omni suo comitatu est reversus¹⁾). На жаль, німецька літопись нічого ближше про те посередництво не каже.

Сим своїм походом на Австрію взяв Беля IV. у перве участь в бабенберекім питаню.

Звістка Г.-в. літописеця про з'їзд в Прешбурзі починає ся згадкою про якусь війну Белї IV. з Німцями.

„Присла король Угорьскы к Данилу, прося его на помощь: бѣ бо имѣ рать на бои с Нѣмци; иде ему на помощь и приде къ Пожгу“.

Сю звістку можна на нашу думку віднести без сумніву до походу Белї IV. в Австрію 1250. р. Річ се цілком ясна, що руский літописець ужив для означеня сего походу Белї IV. лише невідповідного (з нашої точки погляду) вислову »рать на бои с Нѣмци«, але під тими Німцями розумів він безперечно Австрійців (а як ми згадували, власне Австрійці дали причину до сего походу). На доказ, що так, а не инакше годить ся тут розуміти слово »Нѣмци«, подамо аналогічні місця, де літописець називає австрійську землю — німецькою землею: »Король же Угорьскый возведе, искаше помощи, хотяше пряти землю Нѣмьцькую... и вдамъ ему землю Нѣмьцькую... и ѣха во Нѣмцѣ с Романомъ«²⁾). Знаємо також, що похід Белї IV. в 1250. р. відбув ся в липни, а его стріча з Данилом в

¹⁾ M. G. SS. IX стр. 643. Contin. Sanctus. sec. ad a. 1250.

²⁾ Лѣт. по Ип. сп.: стр. 545; подібно-ж стр. 554.

Прешбурзі мала місце в дуже гарячий день: „Зной бѣ великъ дне того“¹⁾, пише літописець. Отже її пора року та сама, що походу Белї до Австрії.

Князь Данило, що йшов в поміч угорському королеви, стрічає ся з ним в Прешбурзі. Поміч єго, як видно із звістки Г.-в. літописи, була злишна, бо Беля вже не провадив війни (він з неї правдоподібно що-йно вернув), а то з сеї причини: „Пришли бо бяху послы Нѣмѣцкыи к нему“.

Коли порівнати сю звістку із звісткою цитованої нами німецької літописи, то бачимо із слів одної як і другої, що Беля IV. перериває війну по причині прибуття посольства. З сего, що дальше буде сказано, пізнаємо, що сї дві звістки, по всякій правдоподібности, ідентичні.

В Г.-в. літописі послы названі німецькими. Приглянувши ся ближше тим послам, побачимо, що її тут, подібно як на означенє походу Белї IV. до Австрії ужив літописець слова «німецькій» в значіню «австрійський».

Всіх послів по звістці Г.-в. літописи було чотирех, з тих подані імена лише двох: «Ота Гаретеньникъ Пѣтовъскый» і «Гарихъ Порунъскый». Перший з них — то „*Otto Hardeck von Pettau*“²⁾, другий — „*Heinrich von Brunne*“³⁾.

¹⁾ Там же: стр. 541.

²⁾ Huber: Gesch. Öst. I, стр. 526; Szaraniewicz: Нур.-Chr. стр. 60. Шараневич замість «Hardeck» подає «Hardnid».

³⁾ Szaraniewicz: Нур.-Chr. стр. 60.

Оба, як звісно, австрійські маґнати. Послом був також «сольногородский епископ», але його імені літописець не подав. Знаємо однак, що архієпископом сольногородским був в тім часі *Филип з Каринтії*¹⁾.

Всі три отже були *австрійськими* маґнатами²⁾, а се стверджує передовсім нашу думку про значіне літописного слова «німецкий».

Филип, архієпископ сольногородский, свояк короля Вячеслава³⁾, був головою сторонництва в Австрії, що старало ся піддати австрійські краї під владу чеського короля⁴⁾.

Оттон Гардек належав рівнож до сторонників чеського короля⁵⁾.

Обох їх бачимо в хвилі овладі Відня Оттокарю 1251. р. поміж австрійськими маґнатами, що творили прибічну дружину чеського князя⁶⁾.

Що до Генриха Брунне, то супроти сего, що бачимо його в посольстві разом із сторонниками чеського короля (архієпископом Филипом та Оттоном Гардек) і знаємо, що число сторонників останнього між австрійськими панами було не-

¹⁾ Huber: Gesch. Öst. I. стр. 526. Г.-в. літописець зове його лише «пискупъ» (єпископ).

²⁾ Про четвертого посла буде мова нижче.

³⁾ Palacky: Geschichte von Böhmen. II. 1. стр. 136; Bachmann: Gesch. Böhm. I, стр. 545, нот. 4.

⁴⁾ Lorenz: Deutsche Gesch. I, стр. 109.

⁵⁾ Lorenz: Österreichs Erwerbung durch Ottokar von Böhmen (Zeitschr. für die öst. Gymn. 1857). стр. 106; Huber: Gesch. Öst. I, стр. 525.

⁶⁾ Huber: Gesch. Öst. I, стр. 526; Lorenz: Öst. Erw. стр. 110.

звичайно велике¹⁾, годі не припускати, що й він був сторонником короля Вячеслава.

Пригляньмо ся тепер звістці німецької літописи. Тут бачимо, що посольство до Белі походить від чеського короля Вячеслава. Не маємо вправді поданих імен сих послів, але можемо цілком рішучо прийняти, що се були ті самі послы, яких подає нам звістка Г.-в. літописи: Филип, архиепископ сольногородский, Оттон Гардек і Генрих Брунне. Король Вячеслав, що ще від 1249. р. укладав ріжні пляни із австрійськими панами, своїми сторонниками²⁾, уважав найвідповіднішим, ужити їх до посольства, що мало на ціли наклонити угорського короля, покинути границі Австрії.

На тім уриває ся звістка німецької літописи; Г.-в. літопись не каже нам, чому Беля перервав війну. Ми знаємо лише те, що Данило, котрий ішов єму в поміч, не іде дальше як до Прешбурґа, а то по тій причині, що тут прибули послы. З сего однак можна догадатись: 1) що Данило мав іти ще дальше поза Прешбурґ, се є до Австрії, 2) що не пішов там длятого бо Беля, котрий ще перед прибутем Данила вирушив у похід, вернув з Австрії, очевидно за намовою тихже послів (хоч про те літопись не згадує). За те згадує літописець про прибуте послів аж до самого Прешбурґа та подає причину тими словами: *»Бѣ бо царь обьдержа Ведынь, землю*

¹⁾ Palacky: Gesch. v. Böhm. II, 1. стр. 139; Huber: Gesch. Öst. I, стр. 527.

²⁾ Lorenz: Deutsche Gesch. I, стр. 86.

Ракушську и Штирську: Герцюкъ бо уже убьенъ бысть».

Про се знов брак згадки в німецькій звістці.

Три висше згадані історики обьяснили хибно на основі сего, що австрійські краї в часі прибуття послів до Белі були в посіданю німецького цїсаря, що се були власне послы сего останнього. Проф. Грушевский означував навіть час події на основі реченя »Герцюкъ бо убьенъ бысть«, яке, на єго думку, враз із словом »уже« свідчить про се, що події, занотовані у звістці Г.-в. літониси мали місце сейчасно смерті останнього Бабенберга. Ми однак думаємо, що слово »уже« означає тут щось цілком противного, а іменно літонисець ужив єго в значіню »уже — давно«¹⁾. Він очевидно, не зважав на нічо незначуче претендованє Германа баденьского до австрійского престола та подав у своїй звістці, що австрійські краї ще в хвилі прибуття посольства до Белі IV. (се є протягом кількох літ від смерті Фридриха II. Бойкого) були в посіданю цїсаря Фридриха II. Се не противить ся історичній дійсности, бо, як ми висше згадували, в 1250. р. в часі нападу Белі на Австрию завідував австрійскими краями в імени цїсаря граф Майнгард з Гориції, що проф. Грушевский ігнорує²⁾. Власне тому прибули послы до угорского

¹⁾ Cfr. Miklosich: Lexicon palaeoslovenico graecolatinaum. Vindobonae 1862. (вид 2.) стр. 1029 sub voce »оуже« ἤδη, iam, »παλαι«.

²⁾ До сего-ж часу, як ми то висше старали ся доказати, відносить ся звістка Г. в. літониси.

короля, що цісар ще так довгий час по смерті австрійського герцога держав Австрію та Сирію в своїм виключнім, на думку сусідів, цілком неправним посідачю. Цілю посольства було нарадити ся з угорським королем, що треба в тім случаю чинити. З природи річи ся справа припала до рішення двом найблизшим і наймогутнійшим сусідам, королям чеському та угорському.

Так отже в реченю »бѣ бо царь...« годить ся бачити причину прибуття послів (сеж ясно видно з літописи), а не пояснене самого літописця, від кого посольство походило.

Між послами, що прибули до Прешбурґа, бачимо у звістці Г.-в. літописи якогось »царського воєводу« (се також було одним із аргументів за тим, що згадане посольство походило від німецького цісаря). Оно здаєсь дуже дивним, що цісарський воєвода міг робити між послами сторонниками чеського короля, які нараджували ся над видобутєм австрійських країв з рук цісаря.

Однак справа вияснить ся (в иньший спосіб її годі пояснити), коли пригадаємо собі, що причиною походу Белї IV. на Австрію був напад деяких сторонників Германа баденьського на угорську територію і то, що австрійський намісник німецького цісаря, князь Оттон баварський, понирвав свого свояка Германа у єго заходах около заволодїня австрійськими краями. В наслідок походу Белї зникла була вже надїя на те, щоби Герман міг колинебудь вїйти в посідане згаданих країв; тож видьєсь дуже можливим,

що Оттон баварський, котрий між тим уступив був із становища цісарського намісника, а тим самим був зовсім свободний у своїм діланю (хоч і перед тим він не багато зважав на те, що був цісарским намісником) старався поладнати справу в мирний спосіб¹⁾. Із звістки Г.-в. літописи, як ми згадували, видно зовсім ясно, що наради велися в справі австрійської спадщини; тут в Прешбурзі уложено собі, правдоподібно, плян поділу австрійських країв. Мав він випасти не лише в користь королів угорського та чеського, але й у користь Германа з Баден за інтервенцією його свояка, бувшого цісарського намісника, князя Оттона баварського, що також прибув до Прешбурга.

Про те, що літописням воєводою міг бути Оттон баварський та що такі ухвали могли застати на з'їзді, можна вносити із події, що послідували прешбурскому з'їздові.

По нарадах в Прешбурзі мали правдоподібно інтересовані приступати до спільної акції у виконаню своїх плянів. Аж ось 4. жовтня 1250. р. умер Герман баденьський (як здаєсь, наслідком отруї)²⁾. В сей спосіб уступився з дороги Вя-

¹⁾ До сего міг його спонукати взаєне згаданий компроміс, який він був заключав з Германом баденьским.

²⁾ Huber: Gesch. Öst. I, стр. 524. Колиб прийняти, що Беля IV. ще таки в липни вернув домів з походу до Австрії, то з'їзд в Прешбурзі міг відбутися десь при кінци липни; в кождім разі треба його покласти десь на серпень, бо як свідчить звістка Г.-в. літописи, тоді був дуже горячий день, отже було ще літо 1250 р., як раз ще перед смертю Германа баденьского.

чеславови та Белі непожаданий союзник, котрого Вячеслав терпів може лиш для того, що він був оженений з вдовою по єго синї Володиславі, Гертрудою. Чеський король, що бажав лиш для себе самого придбати Австрію, чуючись по смерти Германа свобідним від ухвал, які запали в Прешбурзі, таки з початком 1251. р.¹⁾ розпочав акцію на власну руку, не оглядаючись ні на угорського короля, ні на Оттона баварського, що провадив справу в користь Германа баденьського. Король Вячеслав та єго син Отокар рушили з війском до Австрії, не стрічаючи нігде спротивлення. Аж в самій Австрії виступив против такого поведєня опікун небіщика Германа, Оттон баварський, що тепер хотів, правдоподібно, з австрійської спадщини дещо для себе позискати²⁾. Однак він не міг видержати сильного напору Чехів. Ціла Австрія дісталась в руки чеського короля, а єго син Отокар заняв 12. грудня 1251. р. сам Відень³⁾. Тепер запротестував оружно також другий поминений союзник із Прешбурга, Бєля IV. В маю 1252. р. бачимо єго у походї на Австрію, а в половинї червня табором під Віднем⁴⁾.

Се результати, до яких ми дійшли в нашій розвідці. Оголошуємо її друком без згляду

1) Lorenz: Deutsche Gesch. I, стр. 90.

2) До сєго міг він чути ся управнєним на основї згаданого компромєсу з Германом бадєньским.

3) Huber: Gesch. Öst., стр. 56 і 527.

4) Bachmann: Gesch. Böhm. I, стр. 548; Huber: Gesch. Öst. I, стр. 529.

на се, чи наша гіпотеза удержать ся супроти критики, чи ні, в надії, що чейже не остане она без користи для пояснення сего історичного питання.

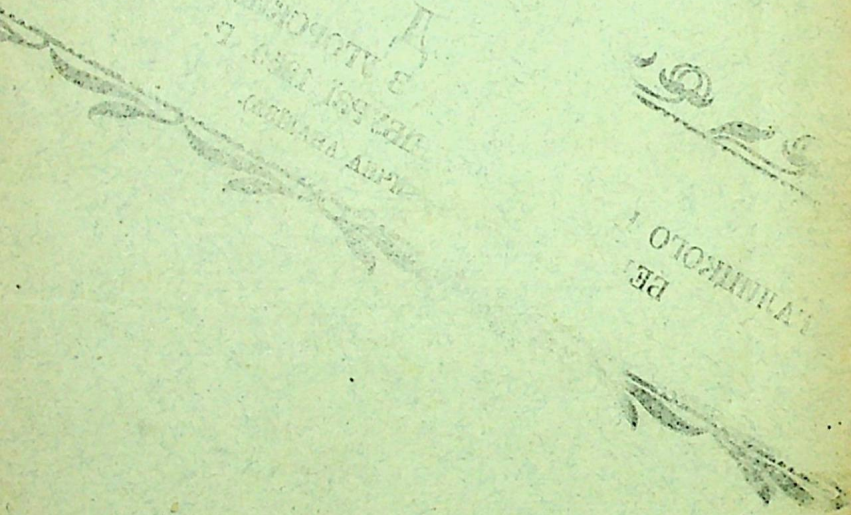
У Львові, дня 9. жовтня 1901. р.



МОНГОЛЫН БОТАННИК
Э. ХУУРАГЧИЙН
Э. ХУУРАГЧИЙН
Э. ХУУРАГЧИЙН
Э. ХУУРАГЧИЙН



БОТАННИК
Э. ХУУРАГЧИЙН



— — — — —
— — — — —
— — — — —
— — — — —
— — — — —
— — — — —